

«Бекітемін»
«Утверждаю»
«Балқашино ауылының №2 жалпы
білім беретін мектебі» КММ
Директоры
Келлер Ф.Н.

«Келісілетін»
«Согласовано»
«Балқашино ауылының №2 жалпы
білім беретін мектебі» КММ
ІЖ жөніндегі директорының
орынбасары Белялова Д.К.

Белялова Д.К.

План работы кружка «Тоғыз құмалақ»

Руководитель: Карабатырова Б.К.

2022-2023 учебный год

Тоғызқұмақ үйірме жоспары

2022-2023 оқу жылы

Үйірме жетекшісі: Қарабатырова Б.К

Түсінік хат

Тоғызқұмалақ – қазақта кең тараған, өте қызықты, ойлы ойын. Қаратау қазбаларының арасынан табылған тас «қазан» осы тоғызқұмалақты еске салады. Бұл ойын Қызығстемда, Монғолияда, қарақалшақтада, Өзбекстан қазақтарның арасында, алыс шетел қазақстанның арасында қатты дамыған.

Бұл бас шынықтыратын ойынды біздің ұлттық «шахматымыз» десе болғандай. 162 таспен ойналатын осы бір ойлы ойынның жоғалып кетуіне кезінде академик-жазушы Мұхтар Әуезов, халық артисі Қалибек Қуапылбаев, техника ғылымының кандидаты М. Ибраев пен шахматшы Е. Браундардың сіңірген еңбектері өте зор.

Тоғызқұмалақтан алғашқы республикалық жарыс 1948 жылы өткізіліп, жарысқа халық ойынының шеберлері Абайдың немересі Ысқақов (Семей), Аңдамас Жөкеев (Қаранды), Оспан Қаржауов (Семей), Шорман Өтегенов (Жамбыл) сияқты тоғызқұмалақшылар қатысты.

Республиканың тұңғыш чемпионы Ш.Өтегенов болды. 1948-1960 жылдар аралығында Қазақстан аймағында көптеген біріншіліктер өтті. Осы кезеңдерде қатарынан алты жыл бойы Жамбыл облысының өкілі Рахымбай Ахмамбетов бірінші орынды жеңіп алып отырды. Кейін көп жылдар бойы бірінші орынды В. Поляков пен Қасымов алма кезек жеңіп алып отырды.

Халқымыздың кемеңгер ақыны Абай кезінде тоғызқұмалақтың аса шебер ойыншысы болған.

«Тоғызқұмалақ» үйірмесінің 2022-2023 оқу жылына арналған жұмыс жоспары

№ Сабақтың тақырыбы Сағат саны уақыты

№	Сабақтың тақырыбы	Сағат саны	Күні
1	Тоғызқұмалақ ойынының қағидасы, заңдылықтары, сөздігі	3	05/07 12.08
2	Тоғызқұмалақ ойынының ережелері, ойынның сипаты, мақсаты	3	14/18 21.08
3	«Гүздық» жариялау	4	26/28/09/05
4	«Атсырау» жағдайы	3	10/12/19
5	Жазыш ойнау тәртібі	4	18/21/26
6	Ойын сабағы	3	4/8/14.1
7	Құмалақтарды өрістете білу	4	10/21/23/28
8	Тактикалық тәсілдер. Комбинация құру	4	20/25/27/12.
9	Жүрістердің санын есептеу жолдары. Жүрістердің дәлдігін есептеу жолдары	4	14/18 21/26.12
10	Этюдтерді шешу	4	22/29/11/16
11	Ойын ортасы. Ойынның соңы	4	18/23/25/30
12	Қаңдыққақпап бастамасы.	4	21/28/13
13	Арт отауыппан жүріп қорғану жүйесі	4	15/14/02/22/27
14	Отауларға шабуыл жасау.	4	4/6/8/13.03
15	Комбинация жасау. 2	4	15/20/22/27.03
16	Бел бастамасы. Беласар бастамасы	4	29/25/10
17	Бел бастамасы. Беласар бастамасы	4	12/17/19/24.04
18	Мандай және арт бастамасы	4	26/31/10.05
19	Қаңдыққақпап бастамасы	4	25/17
		4	22/24

Список учащихся посещающих кружок «Тогыз кумалак»

№	ФИО	Класс
1.	Апацкий Александр	11
2.	Элиш Дарина	5
3.	Бегенко Григорий	5
4.	Будасва Анастасия	11
5.	Журавлев Роман	9
6.	Лан Ратмир	5
7.	Макаренко Александр	11
8.	Музаев Шадид	9
9.	Новицкая Татьяна	9
10.	Спапченко Милана	9
11.	Тюкова Диана	11
12.	Шеслер Ангелина	5